

Hauklandstranda, Vestvågøy

Statlig sikra friluftsområder

Hege Bekken, rådgiver lokal samfunnsutvikling

hegbek@nfk.no

Gode lokalsamfunn for alle

Partnerskapsavtale mellom xxxx kommune og Nordland fylkeskommune 2023

HOVEDMÅL

Utvikle partnerskap som bidrar til at befolkningen i Nordland opplever god livskvalitet og mulighet til å delta og bidra i samfunnet

3 innsatsområder

Gode lokalsamfunn for alle

Partnerskapsavtale mellom xxx kommune
og Nordland fylkeskommune 2023

1

Framtidsrettet stedsutvikling og attraktive steder å møtes

2

Barnehage og skole som utvikler og iverksetter av læring, helse og livskvalitet

3

Kommunikasjon, informasjon og formidling

1

Framtidsrettet stedsutvikling og attraktive steder å møtes

Hvordan kan vi ta vare på og utvikle friluftsområder som attraktive møteplasser?

Det er behov for flere møteplasser for sosial og fysisk aktivitet

- Flerbruk av bygg (sirkulærøkonomi)
- Samlokalisering (skole, bibliotek, etc)
- Samarbeid med næringsliv, frivillighet, etc
- Utvikling av nærområder og friluftsområder

Agenda

- Hva er statlig sikring?
- Ansvar og roller i et statlig sikra friluftsområde?
- Forvaltningsplaner
- Tilrettelegging og tilskudd
- Spørsmål/diskusjon

Hva er statlig sikring?

- Område som staten v/Miljødirektoratet formelt har godkjent skal ha statusen
- Forankring i kommune – søknad til Mdir
- **Hensikt: Sikre området for allmennhetens bruk**

Saltstraumen,
Bodø

Hvorfor statlig sikring?

- Formålet med ordningen er å styrke friluftslivet som en helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet. Sikring av nærmiljøområder er et viktig virkemiddel for å nå grupper som er lite aktive.
- Ordningen retter seg særlig mot areal som blir eller vil bli **intensivt brukt**, og som bør tilrettelegges for friluftslivsformål. Statlig sikring kan ivareta friluftslivsområdene på lengre sikt og kan løse utfordringer knyttet til **tilgjengelighet og tilretteleggingsbehov**.

– Viktig å ha noen sentrum...
www.hblad.no

Sikret til friluftsliv

Lysåsen på Leland er et statlig sikret friluftsområde, til stor glede for friluftsentusiaster som for eksempel Hogne Hjørpås i Helgeland friluftsråd.

– Ellers hadde sikkert dette vært et boligfelt nå, sier han, og ordfører Ivan Haugland nekter ikke for at det hadde vært sannsynlig.

Åsen ligger nemlig svært sentrumsnært til på Leland, rett bak byggene i Skoledalsveien, som brannstasjon og kommunehuset. Men dette området skal altså bevares for allmennhetens friluftsbuk, også for kommende generasjoner.

– Det er viktig å ta vare på noen sånne sentrumsnære friluftsområder, nært der folk bor, for at flere skal komme seg ut, mener Hjørpås.

Helt ferdig nå

Helgeland friluftsråd fikk penger fra Gjensidigestiftelsen til selve gapahuken, i samarbeid med kommunen, og i tillegg har kommunen fått penger fra Miljødirektoratet for å legge til rette med handicap-

Ansvar og roller

Kommune / friluftsråd	Fylkeskommunen	Miljødirektoratet
Drifts- og tilsynsansvar Område som eies av kommune: myndighet og ansvar for alle disposisjoner innenfor bruken av området	Gi råd og veiledning til lokalt forvaltningsnivå	Øverste forvaltningsmyndighet. Kan gripe inn i enkeltsaker for å ivareta statens interesser som grunneier eller rettighetshaver
Tilrettelegging, vedlikehold, skjøtsel	Delegert myndighet fra staten v/Mdir – uttalelse i plansaker, midlertidige omdisponeringer m.m.	Tar alltid avgjørelser i spørsmål om permanent eller langvarig omdisponering til annet arealbruksformål
Utarbeide forvaltningsplaner	Godkjenner forvaltningsplaner	
Kan søke tilskudd til tiltak	Fordeler tilskudd til tiltak	

Forvaltningsplaner

- Hensikt: vurdere behov og kostnader ved tilrettelegging av områdene, slik at de kan brukes i henhold til formålet med sikringen
- Planene gir oversikt over behov for tiltaksmidler på landsbasis, og er grunnlag for fordeling av tiltaksmidler til fylkeskommunene
- [Miljødirektoratets veileder: Utarbeide forvaltningsplan for friluftsområder](#)

Oppsummering

1. Prioritering av tiltak i statlig sikra friluftslivsområder i Alstahaug kommune 2022-32

Område (navn)	Tiltak nr.	Tiltak	Kostnad	Utføres av	Prioritet	Merknad
Breimo	B1	Permanente toaletter	650.000	Anbud i regi av Alstahaug kommune	1	
Markvoll	M1	Permanente toaletter	650.000	Anbud i regi av Alstahaug kommune	2	
Breimo	B2	Oppslagstavle	25.000	Alstahaug kommune	3	
Markvoll	M2	Oppslagstavle	25.000	Alstahaug kommune	4	
Breimo	B3	Retningskilt	15.000	Alstahaug kommune	5	
Markvoll	M3	Retningskilt	15.000	Alstahaug kommune	6	
Breimo	B6	Benker og bord	25.000	Alstahaug kommune	7	
Markvoll	M6	Benker og bord	25.000	Alstahaug kommune	8	
Breimo	B5	Ladestasjon for el. biler	250.000	Alstahaug kommune	9	
Markvoll	M5	Ladestasjon for el. biler	250.000	Alstahaug kommune	10	
Breimo	B4	Forbedring av toppdekket	50.000	Alstahaug kommune	11	
Markvoll	M4	Forbedring av toppdekket	50.000	Alstahaug kommune	12	

Statlig sikrede friluftsområder i Nordland

- Pr. mai 2024: **82 statlig sikrede friluftslivsområder i Nordland**
 - Helgeland (15): Alstahaug (3), Brønnøy (2), Leirfjord (2), Rana (1), Sømna (3), Vefsn (2), Vega (2)
 - Lofoten (9): Flakstad (2), Vestvågøy (3), Vågan (4),
 - Ofoten (5): Evenes (1), Narvik (4)
 - Salten (43): Bodø (27), Fauske (6), Gildeskål (2), Hamarøy (2), Meløy (1), Saltdal (2), Steigen (3)
 - Vesterålen (10): Andøy (4), Bø (1), Hadsel (2), Sortland (2), Øksnes (1)
- 24 ulike kommuner har sikrede områder
- Flere i prosess etter tilsagn fra Miljødirektoratet 2022, 2023 og 2024
- Tiltaksbehov 2023-2027: Over 8 millioner (ihht forvaltningsplaner)

Sikring av nye områder

- Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder, 2013
- Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv (2014-2020)
- Meld.St. 15 (2022-2023) Folkehelsemeldinga – Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar
 - *Føre satsinga på utvikling av bustadnære grøntområde i områdesatsingane vidare og prioritere grøntområde i byar og tettstader i ordninga for sikring av friluftslivsområde*

Sikring av nye friluftsområder

- Kommuner og friluftsråd kan søke om sikring av nye områder
- Kan gis støtte til utgifter knyttet til kjøp eller avtale om bruksrett til areal, inntil 50-100 %
- Kan gis støtte på inntil 50 % av kostnadene ved grunnleggende istandsettingstiltak
- [Søknadsfrist 15. januar](#)

NYHETER

Få søker om penger til friluftslivsområder: – Kommunene burde vært mer på banen

Misfornøyd med friluftslivsområdene i kommunen din? Det blir trolig ikke noe bedre i år heller, hvis du da ikke bor i Grimstad eller Kvam.

Ved kommunale kjøp og sikring «kan viktige friluftslivsområder ivaretas og tilrettelegges for dagens og framtidige generasjoner», skriver Miljødirektoratet, men kommunene står ikke akkurat i kø for å gjøre det. (Foto: Vidar Ruud/NTB)

Av Tor Sandberg

25/03/2023 18:09

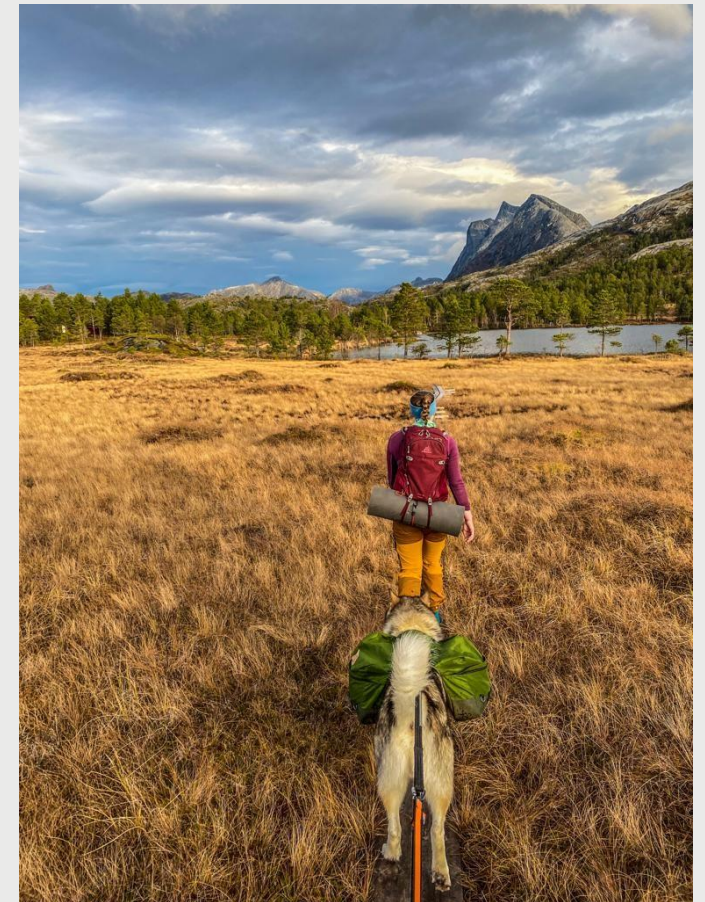
Grunnen til det er at bare 24 av landets 356 kommuner har søkt om penger fra Miljødirektoratet til kjøp og bedre tilrettelegging av friluftslivsområder i år, for på den måten å sikre sine innbyggere tilgang til dem.

– Den lave interessen henger nok også sammen med at det blir gitt lite i tilskudd til kommunene. I statsbudsjettet for 2023 er midlene til sikring av friluftslivsområder redusert fra cirka 30 millioner kroner i fjor, til cirka 20 millioner kroner i år. En del områder blir derfor ikke aktuelle, fordi de er for dyre å kjøpe for kommunene.

Dagsavisen, 25.03.23

Tilrettelegging og tilskudd

- Tilskudd til tiltak i statlig sikra friluftsområder:
 - Hovedmål for tilrettelegging:
 - Minske de fysiske hindringene for friluftsliv og legge til rette for økt frilftsaktivitet.
 - Ivareta kvaliteter knyttet til opplevelser i området, og legge til rette for gode naturopplevelser.
 - Hindre at friluftsliv fører til unødige naturinngrep, slitasje og forstyrning på plante- og dyrelivet og ødeleggelse av kulturminner og kulturmiljø.
 - Friluftsområder som prioriteres:
 - Områder som ligger i eller nær byer og tettsteder.
 - Områder som blir eller har potensial for bli mye brukt.
 - Områder med lite tilgjengelig strandsone og stort press på arealene.
 - Områder ved innlandsvassdrag.
- Krever godkjent forvaltningsplan
- [Søknadsfrist 1. desember](#)

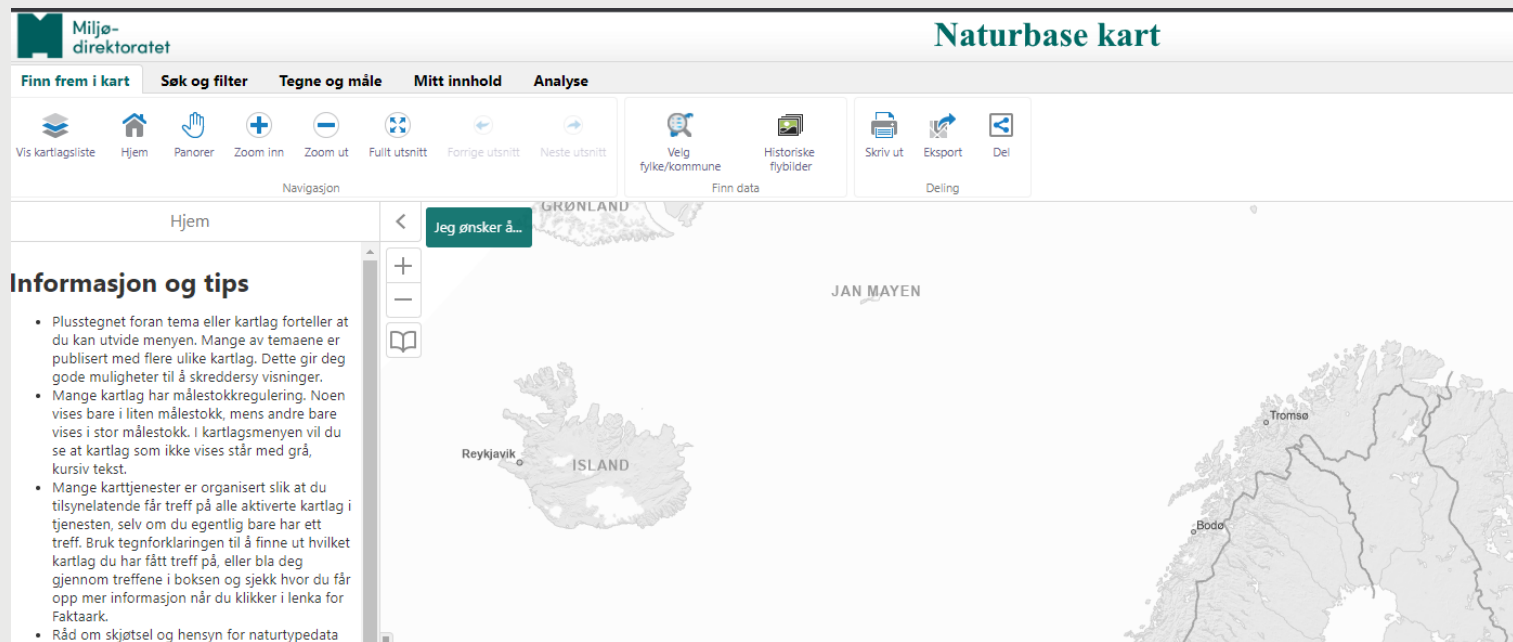
Eksempler på tiltak i statlig sikrede friluftsområder

- Informasjonstavler
- Opparbeidelse av atkomstveg
- Parkeringsplass
- Turveg, tursti
- Fiskeplass
- Tiltak for å øke tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne
- Badeplasser
- Brygger
- Toalett
- Søppelstativ
- Tilplanting og skjøtsel
- Formidling av kulturminner

Naturbase

- Kart, forvaltningsplaner og informasjon om de sikrede områdene

Spørsmål?

hegbek@nfk.no